

Διευθυντής ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΛΕΛΕΔΑΚΙΣ

Διαχειριστής ΕΜΜ. ΛΕΛΕΔΑΚΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΩΦΕΛΙΜΑ

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

«Θρησκεία τοῦ σταυροῦ, οὐ καὶ μόνη συναρμόζει εἰς ἓνα στέφανον τὸν διπλοῦν συγχρόνως φοῖνικα τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς δυνάμεως». (Schiller)

Πόσον ἄριστα διετύπωσε τὴν μεγίστην ὄντως δύναμιν τῆς Θρησκείας ὁ ἔσχατος ποιητὴς Schiller ἐν τῷ ὕμνῳ αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἰωαννίτας! Καὶ τῷ ὄντι αὕτη ἐνέχει ὑψίστην ἰσχύν. Διότι, ἐὰν μόνον τὰ μέχρι τοῦδε συντελεσθέντα διὰ τῆς θρησκείας γεγονότα ὑπολογίσῃ τις (τὴν ἀνατροπὴν τῶσων ἄλλων ψευδῶν θρησκειῶν, τὰς θυσίας χιλιάδων μαρτύρων, τὸν ἐκπολιτισμὸν ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, τὴν ἐξάπλωσιν καθ' ὅλον σχεδὸν τὸν κόσμον τῆς εἰρήνης ἐν σχέσει πρὸς τοὺς πρότερον συγχυτοὺς πολέμους καὶ ἀλληλοσπαραγμὸς κλπ), δὲν δύναται εἰμὴ ν' ἀναφωνήσῃ τὸ ἀνωτέρω ρητὸν τοῦ διασήμου ποιητοῦ. Μόνον δι' αὐτῆς ἐπομένως, ὅταν πράγματι υφίσταται καὶ οὐχὶ τυτικῶς — ὡς δυστυχῶς συμβαίνει σήμερον — ἐπέρχεται ἡ ἀληθὴς πρόοδος καὶ ὁ ἀληθὴς πολιτισμὸς τῶν Κοινωνιῶν.

Ἄλλὰ λέγουσι πολλοὶ ἀνόητοι πλανώμενοι εἰς τὸ σκοτὸς τοῦ ὕλισμου καὶ τῆς ἀθεΐας: «Καὶ τί χρησιμεύει ἡ θρησκεία;» Διὰ τὴν συναίσθησιν τῶν τοιούτων, ἀρκεῖ νομίζομεν τὸ τοῦ Λακτανίου, ὅστις γράφει: «... Δώσατέ μοι καρδίαν ταπεινὴν, ἢν μόνη ἡ λέξις τῆς οὐδύνης καὶ τοῦ θανάτου φέρει εἰς σύγχυσιν· θὰ τὴν ἴδωτε (ἐὰν ἔχη πίστιν) νὰ ἀψηφῇ τοὺς σταυρούς, τὰς πυράς, τοὺς ἐξηγοιωμένους ταύρους. Δώσατέ μοι τὸν πλεόν ἀχαλίνωτον ἀκόλαστον· θὰ τὸν ἴδωτε νῆφοντα, ἀγνόν, ἐγκερατῆ. Αὕτη ἡ ἀγοσιότης καὶ τὸ αἰμοδόρον θὰ μεταβληθῶσιν εἰς τὴν γλυκντέραν στοργὴν... Ἡ θεία σοφία, ἥτις διεπέρασε τὸ δῶμά του, ἐξεδίω-

ξεν ἐξ αὐτοῦ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τῆς ἀφροσύνης, ὅπερ τὸν παρέσυρεν εἰς τὸ ἐγκλημα». Καὶ ἀληθῶς. Παρατηρήσατε πολλάκις ἐγκληματίας, οἵτινες καίτοι ὑποβάλλονται εἰς πλείστας ὕσας τιμωρίας τοῦ Νόμου, ἐν τούτοις, ἐὰν μείνωσιν ἀκατάρτιστοι ἠθικοθρησκευτικῶς, ἐξερχόμενοι τῶν φυλακῶν διαπράττουσι πάλιν ἄλλα ἐγκλήματα, διότι *nihil leges sine moribus* (οὐδὲν οἱ νόμοι ἄνευ ἠθῶν). Τοῦναντίον δὲ θὰ ἔχητε ἴδει πολλάκις κακοῦργους μεταβαλλομένους διὰ καταλλήλου θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς ἡσυχωτάτους καὶ ἐναρέτους πολίτας. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀνθρώπους τῆς τελευταίας ἠθικῆς ὑποστάσεως δύναται ἡ θρησκεία νὰ μεταβάλλῃ, πόσον μᾶλλον δὲν δύναται νὰ φέρῃ εἰς συναίσθησιν οἰονδήποτε ἀνθρώπου, ὅστις καθὸ ἀτελῆς σφάλλει ὀψωσδήποτε, συντελοῦσα εἰς τὴν οὖν τῷ χρόνῳ τελειοποίησιν καὶ ἀληθῆ μὲρψωσιν καὶ πρόοδον τούτου; Μόνον νοῦς φύσει διεστραμμένος ἢ ἐπιπόλαιος καὶ πεπλανημένος, δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν μεγίστην δύναμιν καὶ χρησιμότητα τῆς ὑψηλῆς τῷ ὄντι θρησκείας ἡμῶν. Ἀφαιρέσατε αὐτὴν ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, τὴν Κοινωνίαν, τὸ Ἔθνος, καὶ θὰ ἴδωτε τὰ φρικτὰ ἀποτελέσματα μᾶς τοιαύτης ἀποπειρας, ἅτινα δυστυχῶς παρατηροῦνται σήμερον (ἐν μικρῷ βαθμῷ ἐννοεῖται πρὸς τὸ παρόν), ὡς ἐκ τῆς ἐξογκώσεως τοῦ ὑλιστικοῦ ρεύματος. Ἴδου λοιπὸν ἐν μικρῇ σκιαγραφίᾳ, ὅτι διὰ τῆς θρησκείας καὶ μόνης ἐν ἀρμονίᾳ οὔσης μετὰ τῆς ἐπιστήμης, ἀναπτύσσονται καὶ προάγονται αἱ Κοινωνία καὶ τὰ Ἔθνη. Διὰ τῆς ποικίλης ἐγκυκλοπαιδικῆς ἐκπαίδευσέως ἄνευ τῆς θρησκείας, ὁ ἀνθρώπος καθίσταται ἔτι πλέον ἐπιρρεπὴς εἰς τὴν φανλότητα καὶ διαφθοράν, ὡς βλέπομεν καθ' ἑκάστην.

Ἴδου ὅθεν πόση εἶναι ἡ δύναμις τῆς θρησκείας καὶ πῶς δι' αὐτῆς προοδεύει ἡ Οἰκογένεια, ἡ Κοινωνία καὶ τὸ Ἔθνος, ὅπερ εἶθε οὕτω πως ἐνισχυθὲν νὰ ἀννυφωθῇ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀκμὴν καὶ αἴγλην.

Ἐκ Πατρῶν.

Γ. Π. ΚΑΛΑΙΟΝΤΖΗΣ

(Συντάκτης τοῦ Περιοδικοῦ «Σάλπιγξ τῆς Ἀληθείας»)

ΤΟ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ

Ὁ Παρνασσὸς εἶναι συνέχεια ὁρέων, αἵτινα ἐπεκτείνονται πρὸς Β'. Πρὸς μεσημβρίαν ὅμως καταλήγουσιν εἰς δύο ἀποκρήμους γιγαντιαίους λόφους βραχώδεις κάτωθι τῶν ὁποίων κεῖται ἡ πόλις τῶν Δελφῶν, ἥτις μόλις εἶχε ἔκτασιν 16 σταδίων. Ἡ Ἱερά αὕτη πόλις οὐδέποτε περιεβλήθη μὲ τείχη καθ' ὅτι τὰ περίξ ἦσαν λίαν δύσβατα, ἡ δὲ πόλις ἀναγνωρίζομένη παγκοσμίως ἔδρα τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος ἐλατρεύετο καὶ ἐτύγγανε τῆς προστασίας παντός τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἡ πόλις εἶχε σχῆμα ἀμφιθεάτρου, εἰς δὲ τὸν ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπισκέπτῃ μακρόθεν ἐφαίνετο τὸ τέμενος τοῦ ρηθέντος Θεοῦ, κείμενον εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς πόλεως καὶ περικυκλούμενον ὑπὸ ἀπειραριθμῶν ἀγαλμάτων ἐνίων ἐπικεχρυσωμένων καὶ στυλόντων ἐκ τοῦ χρυσοῦ. Πέριξ τοῦ ναοῦ εὐρίσκοντο ἕτερα ἀριστοτεχνικὰ οἰκοδομήματα, Ἱερά τὸ πλείστον καὶ συνδεδεμένα διὰ μεγαλοπρεποῦς πλατείας περικυκλωμένης ἐπίσης δι' ἀριστοτεχνικῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης. Οἱ Δελφοὶ περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου ἐκάστης τετραετίας εἶχον ὄψιν κοσμοπόλεως ὡς ἐκ τοῦ συρρέοντος κόσμου ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς γῆς, εὐρίσκοντο δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς Φωκίδος διαμέρισμα ἄνδρες ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος προεξέχοντες καὶ πλήθη λαοῦ Ἑλληνικοῦ τε καὶ ξένου, ποθοῦντες νὰ ἴδωσι τὸν βαθμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν πρόσδον τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Πλείστοι ὅμως προσήρχοντο σεβασμοῦ ἕνεκεν προσφέροντες ἀναθήματα καὶ τὸν σεβασμὸν τῆς λατρείας πρὸς τὸ Θεῖον. Ἐκάστοτε ἡ Ἑλλὰς ὑπὲρ πάντα ἄλλον μόνον περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν λατρείαν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, ὁ δὲ J. Diacre ἔγραψεν ὅτι ἀφοῦ ὁ Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων ἐφρόντιον διὰ τὴν Ἑλλάδα, σήμερον ὁ ἀληθὴς Θεὸς δὲν θὰ ὑστερήσῃ διότι ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐγένετο ἡ γέφυρα τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ type emotional ἐν τῷ ἐθνουσιασμῷ τῆς ἐφάνη λίαν δύστροπος, ἐκδιώξασα τὸν Θεμιστοκλέα καὶ τὸν Ἀριστείδην, ψέξασα τὸν Φειδίαν καὶ τὸν Περικλέα, ἐκάστοτε ὅμως συναισθηνομένη μετ' ἐθνουσιασμοῦ αὐθορμητῶς ἐξεδήλου τὸ αἰσθημα τῆς συγκινήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ καὶ ὡς ἱεράν παρακαταθήκην ἐνόμιζε νὰ κατασκευάσῃ ἀνδριάντας πρὸς τοὺς τοιοῦτους μεγάλους ἄνδρας πρὸς διαίωνα τῆς ἀρετῆς.

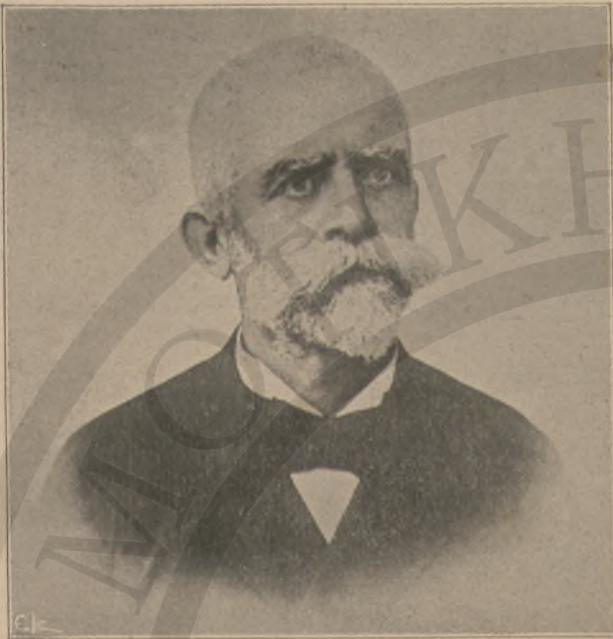
Γνωστὸν ὅτι εἰς τοὺς Δελφοὺς ἐγένοντο καὶ οἱ Πυθικοὶ ἀγῶνες ἐνθα ἅπανα ἡ Ἑλλὰς ἠγωνίζετο καὶ αἱ πόλεις καὶ οἱ ἀθληταὶ ἠμείνοντο διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἀναμνηστικῶν σημάτων, ἔστιν ὅτι δὲ καὶ δι' ἀνδριάντος κατασκευαζομένου δαπάναις τῆς πόλεως τῶν Δελφῶν. Μικρὸν κατὰ μικρὸν οἱ Δελφοὶ κατέστησαν τὸ Παγκόσμιον ἐντευκτήριον καὶ πλούσιον Πανελλήνιον Πάνθεον, ἐγκλειον ἅπαντα τὰ ἀξία λόγου ἀπεικονίσματα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τοιαύτη εὐγενὴς δράσις καὶ ἐνέργεια ἐγένετο ἀμιλλα ιδεώδης πρὸς σπουδὴν καὶ ἐκμάθησιν πάσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης, διὰ τούτων ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα καὶ ἐτελειοποιήθησαν κατὰ τὸ ὕψος τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἔταιρεία τῶν Παρισίων. «Annales de la Sciences» 1894 ἐξήγαγε συμπεράσματα ὅτι οἱ Δελφοὶ δίκην Πανεπιστημίου διεθνοῦς ἢ Παγκοσμίου οὐ μόνον τὴν ἀναπαραγωγὴν καὶ πρόσδον τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστημῶν ὑπεδοθήθησαν ἀλλὰ καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ιδεώδη μελήματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Αἱ μελέται τοῦ Κ. Δ. Μυλωνᾶ ὑπεδοθήθησαν πολὺ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἰδιαιτέρως δ' ὁ κλεινὸς Γάλλος ἀρχαιολόγος καὶ φιλέλ-

λην κ. Ὁμὸλ ἐποιήσατο σπουδαίας εἰσηγήσεις εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀρᾶσι τῶν Δελφῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κόσμῳ ἅτινα πείθουσιν ὅτι τὸ ἐν Φωκίδι διαμέρισμα τοῦ ποτὲ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἐφθασεν εἰς τὸ ὑψιστὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος τὸ μὲν διότι οἱ περὶ τὰ Ἱερά ἦσαν ἄνδρες μιμηταὶ τοῦ καλοῦ καὶ εὐρείας ἀναπτύξεως, τὸ δὲ διότι οἱ Δελφοὶ ἐγκλείοντες οὐ μόνον τὸν ὀλικὸν πλοῦτον ἀλλὰ πᾶσαν τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐλκυον ἐκεῖσε τοὺς ἄνδρας τῆς ἀναπτύξεως καὶ πρόσδου καὶ βαθμηδὸν ἀνήλθον εἰς τὸ τέλειον καὶ ιδεώδες τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ. Οἱ διέποντες τὴν ἐν Φωκίδι Ὀμοσπονδίαν παρὰ τὸ κῆρος τῆς αὐθεντίας ἐτήρουν τὴν ἰσότητά, ἐπροστάτευον τὸ δίκαιον καὶ εἰργάζοντο ὑπὲρ τῆς Παγκοσμίου εὐημερίας. Φρονοῦμεν ὅτι δικαίως ὁ Πρότασις τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Βελγίῳ Vilnson ἔχει δίκαιον νὰ ἰσχυρίζηται ὅτι ἡ πόλις τῶν Δελφῶν εἶχε Θεόπνευστον προορισμὸν ἐδραζόμενον εἰς τὴν ἐκεῖσε συγκέντρωσιν τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας καὶ εἶναι δυστύχημα ὅτι τὸ διαμέρισμα τοῦτο δὲν παρέμεινε ἀκέραιον νὰ διαφωτίσῃ τὰ κρατοῦντα σκότη καὶ νὰ λύσῃ τοσαῦτα προβλήματα ἐνδιαφέροντα τὸν ἐν γένει ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ νὰ καταδείξῃ τὰς βάσεις καὶ τὸ ὄψος αὐτοῦ! Ἐν Φωκίδι νῦν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ διαρρευσαντος χρόνου κρύπτονται σπουδαῖα ζητήματα ἀφορῶντα τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας, λίαν ἐνδιαφέροντα πᾶσαν διάνοιαν καὶ ψυχὴν τῆς ἐρεῦνης, τὴν ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου διδάγματα ἐνθα οὐχὶ μόνον τὸ παρελθὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἀλλὰ καὶ αἱ βάσεις τῆς σημερινῆς ἀναπτύξεως καὶ πρόσδου συνδέονται. Εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, διὰ τὴν θεολογίαν ἢ θεολατρείαν οὐδέποτε οἰαδῆποτε καὶ ἂν θεωρηθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος θὰ ἀναπαρασταθῇ ἐκ τῆς χειρὸς θνητοῦ μεγαλοπρεπεστέρᾳ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ μεγάλου ἀγάλματος τοῦ Διός, τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ τοῦ Φειδίου, οὐδέποτε θὰ τελεσθῇ λαμπροτέρα καὶ μεγαλοπρεπεστέρᾳ ἱεροτελεστία τῶν ἐν Δελφοῖς τοιοῦτων πρὸς ἐξύμνησιν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος. Διὰ τὴν Νομικὴν εἶναι ζήτημα πόθεν ἠρύσθη τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ διατὶ νὰ ἀποσωπηθῇ τὸ Ἀτικὸν τοιοῦτον τοῦ Σόλωνος, εἰς β' καὶ ὁ Κικέρων καὶ ἕτεροι Ρωμαῖοι ἐσπούδασαν.

Διὰ τὴν Φιλοσοφίαν τὰ ἀθάνατα πονήματα τοῦ Ὀμήρου, ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος καὶ πλείστα ἕτερα διεκυβεύοντο ἄχρις οὐ ὁ Σχλημὴν ἐμπράτως ἐπεκύρωσε τὴν ἀλήθειαν διὰ τῶν ἀρχαιολογικῶν του ἀνακαλύψεων. Διὰ τὴν Ἱατρικὴν τὰ πλείστα τῆς Παθολογίας καὶ Πυρετογραφίας εἶνε ὅμοια τῶν Ἱπποκρατείων χρόνων. Ὁ ἐκ Σμύρνης ἱατρὸς Σκευὸς Γ. Ζερβὸς ἀναλύων τὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἱατρῶν ἐν τινι ἐπισταμένῃ μελέτῃ του περὶ τῶν ἐν τῇ μήτρᾳ παθῶν ὑπὸ Ἀετίου ἐπεῖρεν ἐν τῇ κλάδῳ τῆς Μαιευτικῆς σπουδαῖα ζητήματα αἵτινα ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη ἐνόμιζεν ὅτι τὸ πρῶτον ἀνεκάλυψε λ. χ. μητροσκόπησιν, ἀπόξεσιν κλπ. Ἐκ τούτων ὁ δόκτωρ Brasseur ἐν Βρυξέλλαις ἔλεγεν ὅτι τὸ διαλεκτικὸν ὕψος τοῦ ἱατροῦ Ζερβοῦ καὶ οἱ κεκρυμμένοι θησαυροί, οὗς ἀνεκάλυψεν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν προγόνων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης, εἶνε βαρυσήμαντον γεγονός δεικνύον τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἱατρικῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι, ἡ δὲ Παγκόσμιος Ἐπιστήμη θὰ κατατάξῃ αὐτὸν εἰς τὴν σειρὰν τῶν σπουδαίων ἐρευνητῶν. Δικαίως δὲ ὁ ἐν Βερολίῳ Πρεσβευτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Κλέων Ραγκαβῆς γνώστης τῆς Ἀρχαίας Ἑλλ. Φιλολογίας μεθ' ὑπερηφανείας ἀνεδέχθη τὸ τοιοῦτον ἀφιέρωμα, τὸ δεικνύον τὴν Ἱατρικὴν τῶν Ἱπποκρατείων χρόνων ἀμιλλομένην μὲ τὴν σήμερον.

Τὸ ἐν Δελφοῖς Πανελλήνιον Πάνθεον ἦτο Παγκόσμιον

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

ΑΝΤ. ΜΙΧΕΛΙΔΑΚΙΣ
Πρόεδρος τῆς Κρητικῆς Βουλῆς

ΕΛΕΥΘ. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
Ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως

μάτα, ἐκφάνσεις χαρᾶς ἀγριωτάτης, μαινομένων εὐγενῶν καὶ μὴ! Νομίζω ὅτι ἀκούω ἀντηχοῦντα ἀκόμη τὸν ἀπαισιώτατον ἐκείνον χαιρετισμὸν «Ave, Caesar imperator morituri te salutant!»!

Ἄνθρωποι, λευκοὶ ἢ μαύροι, χριστιανοὶ ἢ ἐθνικοὶ, αἰχμάλωτοι ἢ δυσάρεστοι τοῖς ἄρχουσιν, ἄγονται κατὰ χιλιάδας, ἵνα σπαραχθῶσιν ὑπὸ τῶν θηρίων, τὰ ὅποια μὲ ἀκράτητον μανίαν ἀντικρύζουσιν ἰκέτιδας ὀφθαλμοῦς θυμάτων, τρεμόνων πρὸ τοῦ φρικώδους τέλους τῶν!

Ἄπασι οἱ βρυχηθμοί, φωναὶ ἀπέλιπδες, κραυγαὶ καὶ γέλωτες, ἐπιφωνήματα ἀγαλλιᾶσεως σείουσι τὸ τεράστιον οἰκοδόμημα, τὸ ὅποιον πάντως στενάζει, μόνον τοῦτο, τὸ λίθινον, ἐκ τοῦ πόνου!

Καὶ διατηρεῖται ἀκόμη τὸ Κολοσσαῖον, ἵνα δικαιωνῆται ἡ ἐποχὴ τοῦ αἵσχους, ἣτις προκαλεῖ κατὰ τὸν Reclus ναυτίν διὰ τὰς πράξεις τῶν αἰῶνων ἐκείνων!

Ἄπερχόμεθα πλέον ἐκ μιᾶς τῶν 64 μικροτέρων θυρῶν τοῦ εἰς ἐπίσκεψιν ἄλλων μερῶν.

Ἐπὶ τοῦ Παλατινοῦ λόφου εὐρίσκονται τὰ ἔρειπια τῶν ἀνακτόρων τῶν Καισάρων, τὰ ὅποια κατεῖχον ὅλην τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, ἐπὶ Νέρωνος δὲ καὶ τὰ περίξ αὐτῆς. Ἀνασκαφαὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐνεργηθεῖσαι ἀπεκάλυψαν πολλὰ ἀξιόλογα ἀντικείμενα, ἐξακολουθοῦσι δὲ καὶ σήμερον αὐταὶ ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως. Εἰσέρχεται τις εἰς τὸν χώρον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ San Teodoro καταβάλλων δρ. 1.

Πάνθεον

Τὸ μεγαλοπρεπέστατον τοῦτο οἰκοδόμημα τῆς πόλεως ἰδρῦθη ἐπὶ Ἀγρίππα (27 π. Χ.) καὶ ἀφιερῶθη εἰς πάντας τοὺς θεοὺς. Διατηρεῖται μέχρι σήμερον ἄριστα, μετατραπὲν

τῷ 609 ὑπὸ τοῦ Βονιφατίου τοῦ IV ἀπὸ ναοῦ ἐθνικοῦ εἰς χριστιανικόν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἁγία Μαρία καὶ Ἅγιοι Πάντες, ἀντικατασταθέντων τῶν εἰδώλων διὰ λειψάνων ἁγίων. Τῷ 1087 δὲ ἐχρησίμευσε, διὰ τὴν ἀκραν αὐτοῦ στερεότητα, ὡς προμαχῶν εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἀντιμαχομένων παπῶν. Κατὰ τὴν 3ην, 4ην καὶ 17ην ἑκατονταετηρίδα ἐδαπανήθησαν μεγάλα ποσὰ διὰ τὴν διακόσμησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἡ ἐπιχρῶσος ὀρειχαλκίνη τῶν προαυλείων τοῦ ὄροφῆ ἀφῆρέθη καὶ ἐχρησίμευσε διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τοῦ τηλεθόλου τοῦ φρουρίου Ἁγ. Ἀγγέλου. Ἡ ὄροφῆ δ' ἐκείνη, βάρους 45 τόννων, ἐδαστάζετο ὑπὸ 16 γρανιτικῶν στηλῶν κολοσσαίων διαστάσεων, αἵτινες σήμερον στηρίζουσι τὰ μεγαλοπρεπέστατα προπύλαια αὐτοῦ, τὰ διὰ πολυαριθμῶν ἀγαλμάτων κοσμούμενα. Τὰς μεγαλυτέρας θμῶς βλάβας ὑπέστη ἐπὶ Βενεδικτινοῦ τοῦ XIV, ἀφαιρεθέντων πολλῶν πολυτίμων μαρμάρων διὰ τὴν διακόσμησιν ἄλλων κτιρίων ἐν τούτοις ἡ ὠραιότης του δὲν ἐμειώθη. Τὸ ἐσωτερικόν του εἶνε κυκλοτερές, διαμέτρου 50 μ. ἀμυδρῶς φωτιζόμενον μόνον ἀπὸ ἐθρεῖας κυκλικῆς ὀπῆς ἐθρισκομένης εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τεραστίου θόλου του. Ὁ θαυμάσιος δὲ οὗτος θόλος τοῦ Πανθέου ἂν μὴ ἐχρησίμευσε ὡς ὑπόδειγμα εἰς τοὺς κατασκευαστὰς ἄλλων θόλων, πάντως ὑπῆρξεν εἰς αὐτοὺς ἀντικείμενον μελέτης. Ἡ διάμετρος του καὶ τὸ ὕψος του, ἴσα ἀμφότερα, εἶνε 43 μέτρων· τοῦτέστιν εἶναι ἐυρύτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ θόλου τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἀπὸ τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος δὲ ἀπειθήντο ἐν αὐτῷ οἱ νεκροὶ (les restes mortels) τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς Ἰταλίας, τῶν ἀποθησκόντων ἐν Ρώμῃ.

Ἐν τούτῳ δὲ ὑπάρχει καὶ ὁ τάφος τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ τοῦ II ἀποθανόντος τῷ 1878, καὶ ὁ τοῦ Οὐμβέρτου τοῦ I,

❖ ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ ❖

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Κρήτῃ δραχ. χρ. . . 5 || Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. . . 7

προπληρωτέα

Τὸ «Ἐκπαιδευτικὸν Δελτίον» συναποστέλλεται

ΔΩΡΕΑΝ

Η ΑΥΞΗΣΙΣ τῶν σελίδων τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος» διὰ τῆς προσθήκης τοῦ χρησιμοτάτου τῆ διδασκαλικῆ κλάδου «Ἐκπαιδευτικὸν Δελτίον» καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις αὐτοῦ συνεπάγεται μεγαλυτέρας δαπάνας, εἰς ἃς ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀνταποκριθῶμεν ἄνευ τῆς πληρωμῆς τῆς μικρᾶς πλέον καταστάσεως 5-δρ. συνδρομῆς τῶν φίλων, ἀπέναντι τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ προσαυξήσεων. Θὰ παρακαλέσωμεν λοιπὸν πάντας καὶ ἰδίᾳ τοὺς καθυστεροῦντας νὰ ἀποστείλωσι τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἀπ' εὐθείας διὰ γραμματοσήμων Κρητικῶν μὲν οἱ ἐν Κρήτῃ, γαλλικῶν δὲ καὶ ἰταλικῶν οἱ ἐν τῇ Ἐξωτερικῇ, βέβαιοι ὄντες ὅτι θὰ μένωμεν εὐχαριστημένοι, ἐὰν ἐκ τῶν εἰσπράξεων καλύπτονται αἱ δαπάναι τῆς ἐκδόσεως.

πατρὸς τοῦ ἤδη βασιλέως τῆς Ἰταλίας. Βαρυτιμότατοι δὲ στέφανοι, ὡς ἀπὸ νωπῶν ἀνθέων, καὶ πολυτελέστατα παραπετάσματα πρὸ τῶν τάφων τούτων μαρτυροῦσι τὸ νεότευκτον αὐτῶν, τὸ φωτιζόμενον ὑπὸ κυανολεύκου ἀμυδροῦ φωτὸς ἠλεκτρικοῦ.

Κυρινάλιον

Ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου λόφου κεῖται τὸ Κυρινάλιον, κομφάτατον τριώροφον οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ διατιῶνται οἱ βασιλεῖς τῆς Ἰταλίας. Πρὸ τῆς κυρίας αὐτοῦ προσόψεως ἐκτείνεται εὐρεῖα πλατεῖα, δεξιᾶ δὲ ὑπάρχει μαρμαρινὴ κρήνη, ἧς τὸ ὕδωρ διοχετεύεται εἰς παρακείμενον καλλιτεχνικώτατον ἀναβρυτήριον καὶ ἀναρρίπτεται εἰς ὕψος πολλῶν μέτρων. Ἐπὶ τῆς κρήνης ταύτης ὑψοῦται αἰγυπτιακὸς γρανιτικὸς ὀβελίσκος 14,5 μ. τῇ 1787 μετακομισθεὶς ἐκ τοῦ μουσείου τοῦ Αὐγούστου· ἐκατέρωθεν δὲ τούτου ὑπάρχουσι τὰ ἀγάλματα τῶν Διοσκούρων.

Εἰς τὸ Κυρινάλιον, ὅπερ συνέχεται μετὰ τοῦ ὠραιότερου καὶ μάλλον ἐκτεταμένου παραδείσου τῆς Ρώμης, τοῦ βασιλικοῦ κήπου, διέμενον ἄλλοτε οἱ Πάπαι, ἀπὸ τοῦ 1870 δὲ τοῦτο περιήλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουήλ, ὅστις καὶ ἀπέθανεν ἐν αὐτῷ τῇ 1878. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Οὐμβέρτου τοῦ Ι, τὰ ἀνάκτορα ταῦτα μένουσι κλειστά, ὃ δὲ ἤδη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας διαμένει εἰς παρακείμενον ἀνάκτορον, συνεχόμενον μετὰ ἰδιωτικῶν μεγάρων.

(Ἀκολουθεῖ)

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Περὶ τοῦ παγκοσμίου γνωστοῦ Οἴκου Ρότσιλδ πλείστα ἀνεκδοτά ἀναφέρονται ἐξ ὧν διηγοῦμεθα σήμερον δύο, τοῦ ἐνός δεικνύοντος τὴν ἀρχὴν τοῦ δὲ ἑτέρου τὸ ὕψος εἰς ᾧ ἐφθάσεν ὁ εὐκλεῆς τραπέζιτης.

α'. Οἱ θησαυροὶ τοῦ βαρῶνου.

Ὅτε οἱ θρόνοι τῆς Εὐρώπης ὡς εἰς παιγνίδιον ποδοσφαιρίσεως ἐκκλινδοῦντο ὑπὸ τὰ λακτίσματα τοῦ γίγαντος τῆς Κορσικῆς καὶ τὸν τῆς Αὐστρίας προσήγγιζεν πλέον ἢ κοινὴ τύχη, βαθύπλοτος βαρῶνος ἐν Βιέννῃ καλούμενος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος προσεκάλεσε τὸν Ἰουδαῖον ἀργυραμοιβὸν τοῦ ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν φύλακα μυστικοῦ.

— Ναθαναήλ, τὸν ἐρωτᾷ ὁ βαρῶνος· εἶσαι τίμος;

— Εἶναι τὸ γνώρισμα τῆς φυλῆς μου, ἀπαντᾷ ὁ εὐφυῆς Ἑβραῖος.

— Ἀρκοῦμαι εἰς τὴν δῆλωσίν σου, ἐξηκολούθησεν ὁ αὐστριακὸς εὐπατρίδης. Λοιπὸν ἄκουσον. Ἀναχωρῶ αἴριον διὰ τὸ στρατόπεδον. Ἐνδέχεται νὰ φανερωθῶ ἢ νὰ αἰχμαλωτισθῶ. Ἐνδέχεται ἀκόμη ἢ Βιέννη νὰ λεηλατηθῇ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος. Ἴδου οἱ θησαυροὶ μου κρυφθέντες εἰς τὴν γωνίαν αὐτὴν τοῦ κήπου. Ἐὰν ζήσω, θέλω νὰ τοὺς ἐπανακτήσω, ἐὰν ἐκλείψω, νὰ διατεθῶσιν ὅπως τὸ μετ' αὐτῶν χειρόγραφον ὀρίζει. Ἔσο δὲ βέβαιος ὅτι εἰς ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων δὲν θέλεις μεταμεληθῆ διὰ τὴν δειχθεῖσαν τιμότητα.

Ὁ βαρῶνος ἀνεχώρησε καὶ ὁ Ναπολέων νικητὴς ἐβάδιζε κατὰ τῆς Βιέννης. Ὅπως συνήθως πρὸ τοῦ στρατιωτικοῦ πανικοῦ καταφθάνει φοβερώτερος ὁ χρηματιστικὸς τοιοῦτος, τὰ αὐστριακὰ χρεώγραφα καὶ λοιπὰ πιστωτικὰ ἀξία τῶν 1000 φιορινίων κατήλθον εἰς τὴν τιμὴν τῶν 50 ἢ 100. Ἡ κερδοσκοπικὴ ὄρεξις τοῦ πονηροῦ ἀργυραμοιβοῦ τὸν παραφέρει.

Προβλέπει ὅτι ἡ ἐξευτελιστικὴ αὐτῆ υποτίμησις ἔσται πρόσκαιρος. Ἄνευ διαταγῶν ἐκοκίπτει τοὺς θησαυροὺς τοῦ βαρῶνου καὶ ἀγοράζει, ἀγοράζει δέματα ὀλόκληρα ἀσφαλῶν χρεωγράφων. Τὰ στρατεύματα τοῦ Ναπολέοντος ἐντὸς ὀλίγου ἀπῆλθον, ἀλλ' ὀλιγώτερος χρόνος ἐχρειάσθη ὅπως αἱ πιστωτικὰ ἀξία τῆς Αὐστρίας ἀνέλθουν καὶ πάλιν εἰς τὰς πρώτας τιμὰς τῶν. Μόλις ὁ βαρῶνος ἐπανήλθεν ὁ Ἰουδαῖος τρέχει εἰς συνάντησίν του.

— Αὐθέντα, τῷ λέγει, ὑπῆρξα εὐτυχῆς διαχειριστὴς τῶν θησαυρῶν σας, λάβετε αὐτοὺς ἑκατονταπλασίους. Ὁ βαρῶνος ἔθλιψε τὴν χεῖρα τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, παρέλαβε τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τῶν θησαυρῶν του ἀφήσας εἰς τὸν κερδοσκοπὸν ἀκέραια τὰ κέρδη. Ἐπὶ τοῦ γρανίτου τούτου ἀνηγέρθη ὁ κολοσιαῖος Οἶκος τοῦ Ναθαναήλ Ρότσιλδ.

β'. Μία ταπεινωδὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ ἐν Φραγκφούρτῃ Ἄνσελιμος Ρότσιλδ ἐξέδωκε συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ Ναθαναήλ Ρότσιλδ ἀξίας μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ. Ὁ κίτοχος τῆς συναλλαγματικῆς μεταβάς εἰς Λονδίνον παρῶσιν αὐτὴν πρὸς προεξόφλησιν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας. Οἱ διευθύνται ταύτης ἀπήνησαν ἀγερώχως ὅτι ἡ Τράπεζα οὐδαμῶς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν συναλλαγματικὰς ἰδιωτῶν.

Ἄλλ' οἱ δύστροποι ἐκεῖνοι γέροντες, οἱ διευθύνοντες τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, ἠγνόουν φαίνεται ὅτι τὸ μικρὸν

ὡς ἐρρήθη Πανεπιστήμιον ἐμπλεων σοφῶν διδαγμάτων καὶ ἀπορρήτων νομικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ ἱατρικῶν κ.λ. Ὅτε δὲ ὁ Ἀνάχαρις ὁ Συκίτης ἠρώτησε ποῦ εὕρισκετο ὁ ἀνδρὶας τοῦ Σόλωνος ὁ περὶ τὰ ἱερὰ ἀσχολούμενος Κλέων ἐν τῇ ναφῇ τοῦ Ἀπόλλωνος ἔδειξε αὐτῇ τὸν Σόλωνα ἐπὶ ὕψηλῳ ἰστάμενον καὶ φέροντά τινα τῶν γνωμικῶν του ἐνεπιγράφα «μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακίριζε». Οἱ Δελφοὶ ἦσαν τὸ ταμειυτήριον ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ὡς γνωρίζομεν, ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦτο ἐκ τῶν πλουσιωτέρων τῆς ὑψηλίου, ἐν Φωκίδι ἐτελοῦντο οἱ Πυθικοὶ ἀγῶνες, τὰ Ἀμφικτιονικὰ Συνέδρια κ.λ. περὶ ὧν δὲν θὰ ἐνδιατρίψωμεν. Θὰ ἐπιπροσθέω ὅτι τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ὡς φρονεῖ ὁ Issambert εἶχεν ἀποσπάσει τὴν προσοχὴν τῶν πεπολιτισμένων Ἑθνῶν τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀσίας καὶ ἐπομένως διεῖπε τὰς τύχας τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου διότι οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦσαν ἄνδρες ἀναπτύξεως καὶ προόδου, φίλοι πάσης σοβαρᾶς συζητήσεως, ἀξιοὶ νὰ ἰθύνωσι τὰς τύχας τοῦ κόσμου διὰ καταλλήλων συμβουλῶν, διὰ νομοθετημάτων λογικῶν καὶ διὰ τῆς ἀληθείας, φιλοξενοῦντες, τιμῶντες, καὶ σεβόμενοι τοὺς μεγάλους ἄνδρας, τοὺς σοφοὺς τῶν διαφόρων ἐθνῶν καὶ τοὺς μεγάλους ἐπιστήμονας τῶν τότε χρόνων. Διὰ τοιούτων περιουσιμῶν προσόντων οἱ ἱεροφάνται τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς κατήρτισαν τὸ Πανελλήνιον Πάνθεον, εἶνε δὲ λυπηρὸν ὅτι τοῦτο δὲν περιεσώθη πρὸς δόξαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἀνθρωπότητος.

Κολυμδάριον τῆ 1ῃ Ἀπριλίου 1908

Δωρ. ΣΤΥΔ. MANTONAKIS

Ο "ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ,"

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Οἱ στίχοι:

Ἐρωτας ἦτον ἡ ἀρχή, τὸ τέλος πάλι γίνη
ἀπὸ τὸ Χάρα, ποῦ ποτὲ χαρὰ δὲν μᾶς ἀφίνει

τοὺς ὁποίους ὁ κ. Δεινάκις ἰσχυρίζεται ὅτι ἀντέγραψεν ὁ Κορνᾶρος ἐκ τῶν τοῦ Ὀιδιίου, ἢ μάλλον ἢ ἔννοια τούτων εὕρεσκειται παρὰ τῷ Κρητικῷ λαῷ διαφοροτρόπως διὰ στίχων πάλιν ἐκφραζομένη, ὡς :

Μήπως θαρρεῖς κ' ὁ ἔρωτας πῶς εἶναι παιγνιδάκι;
ὄμπρὸς ποτίζει τῇ χαρᾷ κ' ὕστερα τὸ φαρμάκι.

Καὶ ἄλλως :

Ἄρωτας εἰς τὴν ἀρχὴν πράσινα ροῦχα βάζει,
μὰ εἰς τὰ ἔσπελάματα πύρινα θάκρυα βγάζει.

ἢ ὁ ἔρωτας εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι γλυκός, καὶ μᾶκι,
μὰ σὰν ριζώση στὴν καρδίαν ποτίζει τὴν φαρμάκι.

Τὰ δίστιχα ταῦτα (καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτὰ) εἶναι τὰ κρύσταλλα, τὰ ὅποια ἔμειναν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ λέβητος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔβρασεν ἡ ζωὴ τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ. Ἄλλ' ἦτο δυνατόν ὁ Κορνᾶρος ν' ἀγνοῇ ὅλ' αὐτὰ, ν' ἀγνοῇ τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν τοῦ ἔρωτος, ἀφοῦ αὐτὸ τοῦτο θέλει νὰ μᾶς δείξῃ διὰ τοῦ ποιήματός του ;

Ἄλλὰ καὶ ὅπως τὴν παρομοίωσιν τοῦ Ἀρίστου

ὡσάν ἄνθος καὶ λούλουδο π' ἐχ' ὀμορφιά καὶ κάλλη
κ' εἶναι στὸν κάμπο δροσερὸ μὲ μυρωδιὰ μεγάλη,

χάν' ὀμορφιά καὶ μυρωδιὰ, κάλλη καὶ δροσερότη,
γερᾷ ζῆμιό καὶ ψύγεται καὶ πλεῖο δὲν ἔχει νεότη. . .

τοιαῦται παρομοιώσεις εὕρισκονται πλεῖστα ὅσαι εἰς τὴν ποίησιν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ· π. χ. :

Μήπως θαρρεῖς κ' ἡ ὀμορφιάς παράδεισο θὰ βροῦνε;
ὡσάν τὰ ρόδα τοῦ Μαγιοῦ μαραίνου καὶ χαλοῦνε.

Ἔτερον :

Δένδρο χρυσὸ τοῦ περβολιοῦ καὶ φουντωμένο ἄνθος,
σ' ἐμάρανε καὶ σ' ἔσβυσε τοῦ ἔρωτα τὸ πάθος.

ἢ

Γεῖνηκα δένδρον ἄκαρπο ποῦ μουν βλαστὸς μὲ τ' ἄνθη,
καὶ τὸ θλιμμένο μου κορμὶ ἔλυσε πλεῖα στὰ πάθη.

Καὶ τὰ τῆς ταφῆς τοῦ Ἀρίστου ἰσχυρίζεται ὁ κ. Δεινάκις ὅτι εἶναι ἀντιγραφή, δηλαδὴ τὸ

Ἄς τὸν ἐπὶ γ' ὀρδίνιασε νὰ κάμῃ τὴν ταφὴν του
κ' εἰς σὲ κυδοῦρ' ὀλάργυρο ἔβαλε τὸ κορμὶ του.

Γράμματα κάνει σκοτεινὰ στοῦ κυδοῦρι τοῦ μῆση
καὶ τὴν ἡμέρα καὶ καιρὸ τοῦ σκοτομοῦ του λέει.

Ἄλλὰ αἱ τοιαῦται εἰκόνες εἶναι κοινόταται πλέον εἰς τὴν δημώδη ποίησιν· παραθέτομεν ὀλίγας.

Ἄν ἀποθάνω βάλει μου μὰ πλάκα μαρμαρένια
καὶ γράψι γράμματα χρυσα πῶς χάθηκα γιὰ σένα.

Ἄπάνω εἰς τὴν πλάκα μου θέλω σταυρὸ στεμένο
καὶ πῶς ἀπόθανα γιὰ σὲ νάναι ἐκεῖ γραμμένο.

Κι' ἐταν θὰ δῆς τὸ μνημᾶ μου νὰ βγάλῃ χρυσταράκια
ἐλα βοτάνιζέ μου τα μὲ τ' ἀσπρα σου χερᾶκια.

Ὅλα ταῦτα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ Κορνᾶρος οὐδεμίαν εἶχεν ἀνάγκην νὰ προσφύγῃ εἰς ξένους ποιητὰς, καὶ δὴ μετὰ τὴν τόσην ἱκανότητα αὐτοῦ, καὶ ν' ἀντιγράψῃ δουλικῶς αὐτοὺς, ἐνθ' ἐμπροσθέν του ὑπῆρχε πλῆθος παρομοιώσεων, εἰκόνων καὶ περιγραφῶν. Παραθέτομεν ὀλίγας ἐκ τούτων εἰλημμένας προχειρῶς ἐκ τοῦ ποιήματός του, διὰ ν' ἀποδείξωμεν τέλος ὅτι ὁ ποιητὴς εἶχε γονιμωτάτην φαντασίαν καὶ δύναμιν διὰ τὰ τοιαῦτα, διότι πλῆθος παρατηρεῖ τις ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ.

Κι' ὡσάν ἀπὸ μικρὸ αὐγὸ ποῦλι μικρὸν ἐθαίναι,
τρεμουλιασμένο κι' ἄφαντο καὶ μὲ καιρὸ πληθαίνει,
κάνει κορμὶ, κάνει φτερά, καθ' ὅρα μεγαλώνει,
καὶ πορπατεῖ, χαροπετᾷ, φτεροῦγιὰ του ἑαπλώνει,
κι' ἀπ' ἄφαντο κι' ἀπὸ μικρὸ, ποῦταν ἔταν ἐφάνη,
κορμὶ, φτερά καὶ δύναμι καὶ μεγαλοτὴ κάνει,
τὸ ἴδιο γίνη κ' εἰς ἐμὲ τὴν ἀπραγὴ μου νεότη.

Σπίθα μικρὴ κι' ἀψήφιστη, δὲν λάμπει μηδὲ βράζει,
καὶ πῶς θὰ κάμῃ ἀναλαμπὴ κανεῖς δὲν τὸ λογιάζει,
κι' ἀγάλια, ἀγάλια θρέφεται, σὰν τὸ καμίνι ἀνάπτει,
κεντᾷ καὶ καίει δυνατὰ καὶ τὸ κορμὶ μᾶς βλάπτει.

Μιὰ κάποια λίγη πεθυμιὰ ἐσῆκωσε τὸ νοῦ μου
καὶ δυὸ φτεροῦγες ἔκαμε μέσα τοῦ λογιμοῦ μου.
Τούταις τὴν πεθυμιὰ πετοῦν, σπῶν οὐρανὸ τὴν πᾶσι
κι' ὅσο σημώνουν τῆς φωτιᾶς τῆς καίει κείνη ἢ βράσι.
Καὶ πάραυτα κρεμνίζονται, ὡσάν φτερά δὲν ἔχω,
γιατ' ἀψῆκα τὰ χαμηλά καὶ τὰ ψηλά ἔστρέχω.
Καὶ πάλι κείνη ἢ πεθυμιὰ δὲν θέλει νὰ μὲ λείψῃ,
πάραυτα κἀν' ἄλλα φτερά, πάλι πετῶ στὰ ὕψη,
καὶ πάλι βρίσκω τὴ φωτιὰ, πάλι ξανακεντᾷ με
κι' ἀπ' τὰ ψηλά ποῦ βρίσκομαι, μὲ ξαναρίκτει χάμαι.
Κι' ὅσες φορές εἰς τὰ ψηλά σῶσω, φωτιᾶς εὕρισκω
καὶ καίοντ' ἢ φτεροῦγές μου καὶ πέφτω καὶ βαρίσκω.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ

Ἄδελφι, βλέπε ὅσο μπορεῖς εὖγ' ἀπ' αὐτὴ τὴ ζάλη,
στὸ πέτασμα ποῦ πέταξες, μηδὲ πετάξῃς πάλι.

Κι' ἂν τὰ φτερά πετοῦν ψηλά καὶ τὴν φωτιᾶν εὕρισκεις
κόψε τα, ρίξε τα ἀπ' ἐκεῖ, ζῆμιό νὰ μὴ βαρίσκῃς,
ἢ βάλει τα καὶ ρίξει τα εἰς τὸ νερὸ τῆς γνώσης . . .

Ἐν τῇ μονομαχίᾳ Ἀρίστου καὶ Ἐρωτοκρίτου :

Σὰν ὄντε μεσοπέλαγα δυὸ ἀνέμοι σηκωθοῦσι
ἐξᾶφνου καὶ μὲ τὴ βροντὴ φυσῶντας πολεμοῦσι.
Μάχονται μὲ τὴ θάλασσα, μανίζου καὶ φυσοκάνου,
τὲς ψυχάλιδες τοῦ γιαιοῦ στὰ σύννεφα σηκώνου . . .

Σὺν περιστέρια ὄντα δοῦν τῇ θάλασσ' ἀγριεμμένη,
καὶ τὴν ἀνατολὴν θάμπῃ, τῇ δόσι γρινιασμένη,
καὶ κάμ' ἀντάρα καὶ βροχὴ κί' ὁ οὐρανὸς μαυρίσῃ,
κί' ἀπὸ φωλιῆς καὶ κοιτῆς τῶν ἀνέμων τὰ ξορίσῃ,
καὶ τὰ στοιχία ἀνακατωθῶν καὶ τ' ἀστρικά μανίσουν,
καὶ κεί ποῦ πᾶν νὰ φυλαχθοῦν τρέμον καὶ κουκουβίσουν,
ἔτσι κί' αὐτὲς ἐστέκασι μὲ φόδο καὶ τρομάρα,
εἰς τῶν ἀρμάτων τὴν κακιά, στῆς μάχης τὴν ἀντάρα.

ΑΡΕΤΟΥΣΑ

Μοῖρα δὲν σὲ φοβοῦμαι πλειά, κί' ὅ,τι κί' ἂν θέλῃς κάμε,
κί' ἂν μὲ γυρεύῃς νὰ μὲ θρῆς λέγω σοῦ πως ἐπά'μαι.
Καὶ θεὸς νὰ πάρω θάνατο κί' ἀπῆλτις ἀποθάνω
κάμε τὸ πλεῖο χειρότερο εἰς τὸ κορμί μου πᾶνω . . .

Ἀναφέρομεν τοὺς ὀλίγους τούτους στίχους διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας κυρίως τὸν «Ἐρωτόκριτον», ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ καταδείξωμεν ὅτι ὁ Κορνᾶρος εἶναι πηγὴ ἀστείρευτος εἰς παρομοιώσεις, εἰκόνας καὶ περιγραφάς, τοῦτο δὲ μᾶς ἀναγκάζει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἶχε τὴν πρὸς τοῦτο ἰκανότητα καὶ ὅτι δὲν ἐθήρευσε ν' ἀντιγράψῃ αὐτὰς ἐξ ἄλλων.

Κ. Γ. ΛΑΓΟΥΜΙΤΖΑΚΙΣ

ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 34 φυλλαδίου)

Γιὰ σένα μαυρομιμάτα μου ἔβγαλα τὴν ἄμματα μου.
Γιὰ τὸν φίλον σου τὴν δουλειάν σου μὴ χάσῃς καὶ γιὰ τὴν δουλειάν σου τὸν φίλον σου
Γερόντων ἔπαιρνε βουλὴ κί' ἀνθρώπων μαθημένων,
ὅπου ἔχουσι πολὺ φωμί κί' ἄλατι φωμένον.
Γειτόνισσα ἀντρας μου πῆγε ἔς τὸν μύλον νὰ παντρεφτῶ ἢ νὰ τὸν περιμένω ;
Γεννάρι μὴνα κλάδευε, φεγγάρι μὴ ξετάζῃς.
Γαῖδαρον σκουντζῆς, πορδὲς θ' ἀκούσῃς.

Δ

Δὲν πιστεύει ὁ χορτασμένος τὸ κακὸ τοῦ νηστικοῦ.
Δὲν ἔχει ὁ φτωχὸς, μὰ ἔχει ὁ Θεός.
Δέσε κόμπον ἔς τὴ κλωνιά σου, νὰ μὴ χάσῃς τὴ βελονιά σου.
Λείχνει τοῦ τῆ καλῆς ἡμέρας ἂπ' ὅταν θὰ ἔξημερώσῃ.
Δέρνε τὸν φτωχὸν μὰ θώριε καὶ τὸ δίκρο του.
Δὲν κατέει νὰ μοιράσῃ δυῶν γαϊδάρων ἄχερα.
Δὲν τρώει ὁ γαῖδαρος ἀθότυρον.
Δίδ' ἢ μάννα δίδει μου μὰ ἔς ἂν τὰ δυὸ μου χέρια;
Δὲν τόχει ὁ Φράγκος τὸ καπέλλον του γιὰ ἓνα καλοκαίρι μόνον.
Δὲν πάω γὼ νὰ σκάσω γιὰ τοῦ πίσση τὰ κόλυβα.
Δούλευε νὰ ζήσῃς, σπείρε νὰ θερίσῃς.
Δυὸ τροχοῖ'σαν εἰς τὴν χώραν κ' ἔσμιξε το' ἢ ἄδικη ὥρα
Δὲν ἔκλασε καὶ νὰ ντραπῆ μόν' ἔκλασε κ' ἐγέλα.
Δέκα παράδες τοῦ δίδα νὰ ῥθῆ κ' εἴκοσι νὰ φύγῃ.
Δὲν εἶναι πρᾶμα πῶς περνᾷ ὁ ποντικὸς ἀποῦ τὰ γένειά σου, μόνον πῶς κίνει στράτα καὶ περνοῦν κ' ἄλλοι.
Δάσκαλε ποῦ δίδασκες καὶ νόμους δὲν ἐκράτεις.
Δάκτυλό μου βρωμεσμένο ἐδικό μου ἴσαι καῖμένο.
Δὲν ἔχει ὁ οὐρανὸς κερκέλια οὐδ' ἢ γῆ πατήματα.
Δὲν εἶμαι φαγᾶς μὰ παραπονοῦμαι.
Δὲν εἶν' πῶς θὰ πέσῃ κιανεῖς, μόνον πῶς τοῦ λὲν καὶ ἴω.
Δίχως νὰ βρῆ λύρα χορεύει καὶ νὰ βρῆ ;
Δὲν μοῦ κτυπᾷς ἐσὸ μόν' ἀποπάνος μου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ

ΑΠΟ ΧΑΝΙΩΝ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

XIII

Κολοσσαῖον. — Πάνθεον. — Κιρηνάλιον.

Παρά τὴν πύλιν τοῦ Κωνσταντίνου εἰς μικρὰν κοιλάδα, μεταξύ τριῶν λόφων, τοῦ Ἐσκουλίνου, Κελίου καὶ Παλατίου, κεῖται τὸ Φλάβιον ἀμφιθέατρον, Κολοσσαῖον μετονομασθέν, ὡς ἐκ τοῦ παρακειμένου κολοσσοῦ τοῦ Νέρωνος. Ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἤρξατο ἐπὶ Βεσπασιανοῦ τῷ 72 μ. Χ. καὶ ἐπερατώθη μετὰ 8 ἔτη ἐπὶ Τίτου, ὅστις τὸ ἐνεκαινίσατο διὰ τῆς σφαγῆς 5 χιλιάδων διαφόρων ζώων. Τετράγωνον ἔλλειπτικὸν οἰκοδομημα, ἔχον θέσεις δι' 100 χιλιάδας θεατῶν, μήκους 183 μ. καὶ ὕψους 57, ὑπῆρξεν ἀναμφιβόλως τὸ θαυμασιώτερον τῶν οἰκοδομημάτων τῆς Ρώμης καὶ τὸ περιφημότερον ἀμφιθέατρον ἐν τῇ κόσμῳ. Καὶ σήμερον ἔτι ἂν καὶ δὲν διασφίεται ἢ τὸ τρίτον μόνον αὐτοῦ, ἐμποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν κολοσσοῦ, τὸν ὅποιον ὁ χρόνος καταβιδρώσκει βαθμιαίως, ἐκδικούμενος διὰ τὴν ἀγριότητα, τὴν ὅποιαν ἐσυμβόλισεν ἐπὶ αἰῶνας καὶ τὴν φθορὰν εἰς θύματα, εἰς ἣν συνετέλεσεν. Εἰσερχόμεθα ἀπὸ μιᾶς ἐκ τῶν 4 κυρίων αὐτοῦ εἰσόδων καὶ προχωροῦμεν εἰς τὴν παλαιστραν (arena). Περὶ αὐτὴν ὑπερέκειτο τὸ ἀνδρῶν, αἱ μαρμάριναι ἔδραι τοῦ ὁποίου προωρίζοντο διὰ τοὺς Γερουσιαστὰς, τοὺς πρέσβεις τῶν ξένων ἐθνῶν, διὰ τὰς Ἑστιάδας καὶ τοὺς ἱερεῖς. Ἐκεῖ ἐκάλθητο καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπὶ ὑψηλότερας θέσεως (cubiculum) καὶ ὁ χορηγὸς τῶν ἀγῶνων. Ὑπὲρ τοῦτο ἔκειντο αἱ ἔδραι τῶν ἄλλων θεατῶν κατὰ διαζώματα ἢ ὀροφᾶς (maeniana). Τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον ἐκ τούτων περιελάμβανε μέγαν ἀριθμὸν ἐδρῶν καὶ ἦσαν καθιερωμένα τῇ τάξει τῶν πατρικίων, τὸ τρίτον, πολὺ ὑψηλότερον τῶν ἄλλων κείμενον, περιελάμβανε τὰ θρακία τῆς μέσης κοινωνικῆς τάξεως, τὸ δὲ ἀνώτατον, τὸ ὑπερῶν, ἦτο προωρισμένον διὰ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς πλεθροῦς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲ τοῦ ἀμφιθέατρον παρέμενον αἱ φύλακες τοῦ ἐξ ἐρίου παραπετάσματος, δι' οὗ ἐκαλύπτετο τοῦτο καὶ προεφυλάσσετο ἀπὸ τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἡλίου. Πάντα δὲ τὰ διαζώματα ταῦτα ἐχωρίζοντο καὶ ἐγκαρσίως διὰ τοιχωμάτων, ὥστε τὸ θλον παρουσίαζεν ὄψιν τεραστίου θεάτρον μετ' ἀμφιθεατρικῶν θεωρειῶν.

Ὑπὸ τὰς βαθμίδας ἐφυλάσσοντο αἱ κλωβοὶ τῶν ἀγρίων θηρίων καὶ τὰ διάφορα μηχανήματα ἢ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα διὰ τὰς θηριομαχίας. Ἐκεῖ ὑπῆρχον καὶ τὰ μικρὰ δωμάτια τῶν παλαιστών, ἐξ ὧν τινα διατηροῦνται ἀκόμη εἰς καλὴν κατάστασιν.

Πόσας ἱστορικὰς ἀναμνήσεις δὲν μας φέρει τὸ περιβάλλον τοῦτο ! Ἐκατὸν χιλιάδες θεαταὶ συνωστίζοντο ἵνα ἀπολαύσωσι θεάματος ποικιλωτάτου καὶ ἀγριωτάτου καὶ φοβερωτάτου, πρὸ τοῦ ὁποίου αἱ ταυρομαχίαι τῆς Ἰσπανίας, αἱ τινες κατασχύνουσι τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν, ὠχρίωσι !

Τὸ ἀμφιθέατρον τοῦτο παρέστη μάρτυς τῶν δραματικωτέρων σκηνῶν τῆς παγκοσμίου ἱστορίας. Τὸ αἶμα ἔρρεε ποταμηδὸν ἐν τῇ παλαιστρᾷ του, ἐν ἣ διεσκορπίζοντο τὰ σπλάγχνα τῶν θυμάτων, λείονεῖ εὐωχία τῶν θεατῶν, ἐν τῇ μέσῳ τῶν φρικαλέων τοῦ πόνου κραυγῶν καὶ τῆς ὑπερτάτης ἀγωνίας τῶν θνησκόντων, ὑπὸ τὰς ἰαχὰς καὶ τὰ χειροκροτή-

ἐκεῖνο τεμάχιον χάρτου ἔφερεν ὑπογραφὴν ἀνθρώπου ἰσχυροτέρου αὐτῶν, καθ' ὃ ἀπηλλαγμένον τῶν βαρυνάτων ἐκείνων ὑποχρεώσεων, αἰτινες ἐπεβάρυνον τούτους. Οὕτως ἡ ἀπάντησις ἐκείνη τῆς Διευθύνσεως ἀνηγγέλθη τῷ Ναθαναὴλ Ρότσιλδ, ὅστις κινήσας τὴν κεφαλὴν εἶπεν: «Ἐσμὲν ἰδιῶται· αἱ ; καλῶς ! οἱ ἀγαθοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐννοήσωσι μὲ ποίου εἶδους ἰδιώτας θὰ μετρηθῶσι !!»

Πάραντα ὁ Ναθαναὴλ Ρότσιλδ ἤρξατο ἐργαζόμενος ὅπως ταπεινώσῃ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας καὶ μετὰ τῆς σταθερᾶς ἀποφάσεως νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο ἀπέστειλε πράκτορας καθ' ὅλην τὴν Μεγάλην Βρετανίαν καὶ καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, οἵτινες ἠσχολήθησαν ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας ἀγοράζοντες τὰ ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς ἐκδιδόμενα χαρτονομίσματα.

Πρῶταν τινὰ ὁ Ναθαναὴλ Ρότσιλδ ζωνηρὸς καὶ προσηνὴς προσήλθεν εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ καθίσας παρὰ τῷ Ταμίᾳ ἐξήγαγε καθ' ἀρχὰς ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του πεντάλιρον χαρτονόμισμα καὶ ἐξήτησε τὴν ἐξαργύρωσιν αὐτοῦ. Ἀμέσως πέντε λίραι στεργλίνα ἐμετρήθησαν αὐτῷ παρὰ τοῦ ὑπάλληλου μετ' ἀπορίας καὶ ἐκπλήξεως παρατηροῦντος τὸν βαρῶνον Ρότσιλδ ἀσχολούμενον αὐτοπροσώπως εἰς ἔργον τοσοῦτον ταπεινὸν καὶ τετριμμένον. Ὁ βαρῶνος ἐξήτασε τὰ νομίσματα τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο καὶ πεισθεὶς περὶ τῆς καθαρότητος τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ βάρους ἔρριψεν αὐτὰ εἰς χονδροειδῆ σάκκον. Κατόπιν ἐξήγαγεν ἕτερον πεντάλιρον χαρτονόμισμα καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐξαργύρωσιν καθ' ὁμοίον τρόπον, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐξήγαγε τὴν ἀπὸ μικρὰν πλάστιγγα ἐκ τοῦ θυλακίου του καὶ ἐστάθμισεν ἓν τῶν νομισμάτων κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχόμενον ἐκάστην δικαίωμα. Δύο, τρία, δέκα, εἰκοσιν, ἑκατόν, πεντακόσια πεντάλιρα χαρτονομίσματα ἐξήχθησαν καὶ ἐξηργυρώθησαν. Ἄμα ὡς ἓν χαρτοφυλάκιον ἐκενοῦτο ἕτερον ἐφέρετο εἰς τὸ μέσον, καὶ ἄμα εἰς σάκκος ἐπληροῦτο χρυσοῦ διεβιβάζετο εἰς ὑπηρετίαν τοῦ Ρότσιλδ ἀναμένοντα ὀπισθεν αὐτοῦ. Ταυτοχρόνως ἑννέα ἕτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Καταστήματος τοῦ βαρῶνου ἐνησχολοῦντο ὁμοίως εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν χαρτονομισμάτων, πάντες δὲ ὁμοῦ ἐνησχόλησαν ἐπὶ ἑπτὰ ὀλοκλήρους ὥρας τὴν Τράπεζαν ἀνταλλάσσοντες χαρτονομίσματα ἄξιας 220 περίπου χιλιάδων λιρῶν. Ἐσήμανεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν κλείεται τὸ κατάστημα τῆς Τραπεζῆς καὶ οὐδεὶς ἕτερος πελάτης αὐτῆς ἠδυνήθη νὰ συναλλαγῇ. Οἱ Ἀγγλοὶ φιλοῦσι τὰς ἰδιοτροπίας, ἀρκεῖ δὲ νὰ πράξῃ τις πρωτότυπὸν τι καὶ ἀφεύκτως χειροκροτηθῆσεται. Οὕτως οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπεζῆς ἐμειδίων διὰ τὴν πρωτοφανῆ ἰδιοτροπίαν τοῦ βαρῶνου.

Τέλος μὲ τὴν ἐσπέραν ἐληξε καὶ ἡ κοπιώδης ἐκείνη ἐργασία. Ἀλλὰ τὴν πρῶταν τῆς ἐπαύριον ἄμα ἀνοιχθείσης τῆς Τραπεζῆς ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν ὁ βαρῶνος Ρότσιλδ μετὰ τῶν ἑννέα πιστῶν ἀκολουθῶν του, τὴν φορὰν ὅμως αὐτὴν ἐστάθμισεν πρὸ τῆς κυρίας εισόδου τοῦ καταστήματος τῆς Τραπεζῆς τέσσαρες βαρεῖαι φορητὰ ἄμαξα, ἐκάστης συρομένης ὑπὸ δύο ἵππων, ἐπὶ σκοπῷ μεταφορᾶς τοῦ χρυσοῦ, καθ' ὅτι ὁ βαρῶνος ἔφερε νῦν χαρτονομίσματα σημαντικωτέρων ποσοτήτων. Φεῦ ! οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπεζῆς δὲν εἶχον πλέον τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, ἀλλὰ τοῦναντίον τρόμος κατέλαβεν αὐτοὺς ὅτε ὁ μονάρχης τραπεζίτης εἶπεν ἐν αὐστηρᾷ ἀπλότητι καὶ εὐσταθείᾳ: «Οἱ κύριοι οὗτοι ἀρνοῦνται νὰ δεχθῶσι τὰ συναλλάγματά μου αἱ ; ἔστω ! ἀπεφάσισα καὶ ἐγὼ νὰ μὴν κρατήσω οὐδὲ ἓν ἀπὸ τὰ ἰδικά των. Ὁ Οἶκος Ρότσιλδ κηρύσσεται κατὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας».

Τότε ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς εὐρύτερον. Ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ὁ Οἶκος Ρότσιλδ ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ τόσοον χρυσόν, ὅσον αὐτὴ δὲν εἶχε. Καὶ τότε ; Οἱ κύριοι διευθύνται εἶδον ὅτι ἐν μάχῃ ἐκ τοῦ συστάδην πρὸς τὸν βαρῶνον ἡ Τράπεζα ἐμελλε νὰ ἠττηθῇ καὶ νὰ πέσῃ κατὰ κρημνῶν. Μία μόνη διέξοδος ἀπὸ τῆς παγίδος ὑπῆρχε καὶ ταύτην ἠκολούθησαν. Εἰδοποίησαν ἀμέσως καὶ ἐδημοσίευσαν ὅτι ἀπὸ τοῦδε ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας προεξοφλεῖ τὰ συναλλάγματα τοῦ Οἴκου Ρότσιλδ ἐξ ἴσου ὡς καὶ τὰ ἴδια ἐαυτῆς.

Καὶ μία ἡμέρα. Πρῶταν τινὰ πτωχὸς ἀλλ' εὐπρεποῦς παραστήματος νέος παρουσιάσθη εἰς τὸν Ρότσιλδ. Χαιρετίσας δὲ μετὰ αὐστηρᾶς εὐγενείας τῷ λέγει: — «Κύριε Ρότσιλδ, εἶμαι συνεταῖρος τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ Οἴκου Λέβυ καὶ Σα μοὶ δίδετε τὴν θυγατέρα σας εἰς γάμον ;» — «Δὲν δύναμαι νὰ μὴ δεχθῶ τὴν πρότασιν συνεταίρου τοῦ κραταιοῦ φίλου Οἴκου», ἀπαντᾷ ὁ Ρότσιλδ. Αὐθροεὶ ὁ εὐφρὴς νέος ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Στοκχόλμην καὶ παρουσιάζομενος εἰς τὸ Κατάστημα Λέβυ καὶ Σα: — «Κύριοι, λέγει, εἶμαι γαμβρὸς τοῦ Ρότσιλδ μὲ προσλαμβάνετε συνεταῖρον ;» — «Δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ δεχθῶμεν εὐχαρίστως τὴν πρότασιν τοῦ γαμβροῦ τοῦ Ρότσιλδ» ἦτο ἡ ἀπάντησις. Καὶ ὁ πανοῦργος Ἰουδαῖος ἄγνωστος καὶ εἰς τοὺς δύο Οἴκους γίνεται γαμβρὸς τοῦ ἐνὸς καὶ συνεταῖρος τοῦ ἄλλου.

ΜΑΝΟΥΣΣΟΣ ΦΡΟΝΙΜΟΣ

ΟΙ ΒΑΣΙΛΙΚΟΙ ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

(Τὸ ποίημα περὶ οὗ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἔγραφεν ὁ ἐκ τῶν συνεργατῶν τοῦ «Κρητ. Ἀστέρου» κ. Χατζηγιάννου).

Ὁ ρήγας ἔς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ὁ βασιλεὺς ἔς τὴν Δύσην,
Συμπεθερῶν ἐκάμανε, βλογοῦνε τὰ παιδιὰ των
ἔχουν καὶ μέγα κάλεσμα ἔς Ἀνατολὴν καὶ Δύσην,
χωρὶά καλοῦσι τὸ ἄρχοντες καὶ οὐλο τ' ἀρχοντολόι.
Τοῖ καλογέροντες δὲν καλοῦν γιὰ τ' εἶνε ρασοσφοροί.
Μᾶνας μικροῦ καλόγερος ἐπήρνε κ' ἐπήγε.
Ἄρχονται καὶ χαρίζουνε ποῦ τὸ ταχὺ ὡς τὸ βράδι,
καὶ ἀποῦ τὸ βράδ' ὡς τὸ ταχὺ κ' ὡς τὸ ἄλλο μεσημέρι.
Χωρὶά χαρίζουν οἱ γι' ἀρχοντες μ' οὐλο τ' ἀρχοντολόι,
χωρὶά χαρίζουν οἱ φτωχοὶ μ' οὐλο τὸ φτωχολόι.
Ὁ γεῖς χαρίζει μάλαμα καὶ ἄλλος χαρίζ' ἀσήμι.
Κ' ἐσὺ μωρὲ καλόγερε ἦντα θὲ νὰ χαρίσης ;
— Δίδω κ' ἐγὼ τῷ νύμφῃ μας ἑννιά πύργους λογάρι,
χαρίζω καὶ τοῦ νιοῦ γαμπροῦ ζευγάρια δέκα πέντε,
μὲ πρωτομέρια ζευτικά καὶ ἀλέτρια ἀσημένια,
ζυγὸν κ' ὄχραις, καὶ γυννιά, οὐλα μαλαματένια.

Ἐκ τοῦ «Γάμου ἐν Κρήτῃ» Π. Γ. Βλαστοῦ.

Ἀντιπρόσωποι «Κρητ. Ἀστέρου»

Ἐν τῷ νομῷ Ῥεθύμνης

Ἄντων. Κ. Γερακάρης

Ἐν τῷ νομῷ Ἡρακλείου

Γεώργ. Ν. Ζουρίδης βιβλιοπώλης καὶ Στ Παλαμαρκίας
Παρ' αὐτῶν ἐγγράφονται συνδρομηταί, εἰσπράττονται
συνδρομαὶ καὶ πωλοῦνται φυλλάδια

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΑΝΔΡΟΣ ΚΑΡΔΙΑ

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων μεταφράσεων Ν. Καρδατάκι)

—Δὲν τὸν εἶδε λοιπὸν ποτὲ τὸν πατέρα της ἢ ἀτυχῆς κόρη; ἀπὴν-
τησα εἰς ἄκρον συγκινημένως.—«Ποτέ! ἐπανελάθε μετὰ παραπόνου,
»ἀλλ' ἐν τῇ ἐπαύλει ὑπάρχει ἡ εἰκὼν του, ἥτις τὸν παριστᾷ ἀκριδῶς
»ὅπως εἶπες καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης ταύτης τὸν γνωρίζεις. Σκεφθῆτε
»λοιπὸν ποῖαν συγκίνησιν ἐπροξένησεν ἡ παρουσία σας εἰς τὴν δυ-
»στυχῆ κυρίαν μου, ὅταν τὸ πρῶτον σὰς εἶδεν».

—Καὶ μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν ταύτην ἀγαπᾷ πάντοτε τὸν πατέρα
της; ἠρώτησα.

—ὦ! κύριε, ἐπανελάθε ζωηρῶς, εἶνε μίαν ὀλιβερωτάτη ἱστορία.
»Ἐφ' ὅσον ἦτο μικρὰ μὲ ἀνόμαζε μητέρα της, καὶ ἦτον εὐχαρῆς
»ὡς ἔλα τὰ παιδιά, ἀλλ' ἔταν ἤρχισεν νὰ ἐμιλῆ καὶ νὰ αἰσθάνηται
»ὀλίγον τὴν ζωὴν ἐδέησα νὰ της εἶπω ὅτι δὲν ἤμην ἡ μήτηρ της.
»Τότε μὲ ἠρώτησε ποῦ εἶνε ἐκεῖνη. Τὴν ὠδήγησα εἰς τὸν τάφον της
»πολυκλαύστου κυρίας μου καὶ μητρός της καὶ δύναιμι νὰ σὰς εἶπω
»ἀσφαλῶς ὅτι καίτοι δὲν ἐνόε: κατὰ βάθος τί ἐστὶ θάνατος, ἐνόησεν ὅμως
»ὅτι ἐστὶ τὸ νὰ μὴ ἔχῃ τις μητέρα! Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐνόμισεν ὅτι
»διέλαθε τὴν προσοχὴν μου καὶ μετέβη εἰς τὸ νεκροταφεῖον, γονυπε-
»τήσασα δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου της μητρός της ἔκλαυσεν ἐπὶ μακρὸν, ὅτε
»πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν, τὴν εἶδον μεταβαλίνουσαν ἀπὸ τάφου εἰς
»τάφον, ἐστάθισαν ἕκαστον μετὰ προσοχῆς καὶ ἀναγινώσκουσαν τὰ
»ἐπιτύμβια. Τὴν ἐδεδεπον ἐκ διαλειμμάτων νὰ ἀπομάσῃ τὰ δάκρυά
»της, διὰ νὰ βλέπῃ ἴσως εὐκρινέστερον τὰ ἐπὶ τῶν μαρμάρων γε-
»σλυμμένα ἄνοματα ἐκείνων, οἵτινες εἶδον ὑπὸ τὴν ἀφρονον πλάκα
»τοῦ τάφου τὴν ἀνάπαυσιν ἢ τὴν θύελλαν! Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπα-
»νῆλθεν εἰς τὴν ἐπαύλει, τὴν κεφαλὴν κατὰ κλίνοισα καὶ τὰς χει-
»ρας συμπαλεγμέναις: μὲ παρετήρησε μὲ ὕψος ἀνεκφράστου πικρίας
»καὶ «—Ποῦ εἶνε λοιπὸν ὁ πατὴρ μου ἀφοῦ δὲν εἶνε εἰς τὸ νεκροτα-
»φεῖον μὲ τὴν μητέρα μου; μοὶ εἶπεν. Ἡ ἐρώτησις αὕτη μοὶ συνέβλη-
»ψεν ὀδυνηρῶς τὴν καρδίαν διείδον ὅτι ἡ πτωχὴ μικρὰ δὲν ἠδύνατο
»νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ὁ πατὴρ της ὑπῆρχεν ἐν τῇ ζῴῃ καὶ δὲν τὸν
»εἶδεν πλησίον της. «ὦ! κύριε, δὲν τὸ λέγω, διότι εἶμαι γυνὴ, ἀλλ'
»εἶμαι βεβαία, ὡς εἶνε βεβαίον ὅτι ὑπάρχει Θεὸς ἀνταμείβων τὴν
»ἀρετὴν καὶ παιδεύων τὴν κακίαν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ κακοῦ τούτου κόσμου
»ἐκκλιψάσα κυρία μου δὲν θὰ ἐγκατέλειπε τὴν μικρὰν, καὶ ἂν ἔτι ἡ
»ἀγνότης της τὴν καθίστα ὀδυνηρότερον τοῦ συζύγου της, διότι ἡ
»γυνὴ γνωρίζει νὰ ὑποφέρῃ περισσότερον τοῦ ἀνδρός. Διὰ νὰ τὴν πα-
»ρηγορήσω τῇ διηγῆθην τὴν ἱστορίαν τοῦ πατρός της, πλὴν δυστυ-
»χῶς ἀντὶ νὰ παρηγορηθῆ, ἐδυσχαιρῆ ἕκτοτε εἰς βαθύτεραν μελαγχολί-
»αν, τὴν ὅποιαν ἐπηύθησεν ἢ εἶδῃαις της ἀπίστεως τοῦ πατρός της
»εἰς Παρισίους καὶ ἡ παράφρων, ἢ νὰ μὴ εἶπω ἐγκληματικὴ ἀρνη-
»σις του νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ ἐπαύλει». —«Θάρρει καλῆ μου γόνιαι! ἐφώ-
»νησα μὲν εἰς συγκρατῶν τὰ δάκρυά μου τόσον ἐκ τῆς δυστυχίας της
»ὀρφανῆς, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἀφοσίωσης της γραίας τροφῆς, θὰ ἴδω
»τόν κ. Σαγκοῦρ μετὰ δύο ὥρας καὶ σὰς βεβαίω ὅτι θὰ τὸν δεγῆσῃ
»ἐνταῦθα ταύτην τὴν ἐσπέραν».

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ δημοσιεύμεναι Πνευματικαὶ Ἀσκήσεις ὡς καὶ ἐκ
τῶν λύσεων αἱ περισσότεραι θὰ βραβεύωνται μετὰ τὴν
λήξιν ἐκάστης τριμηνίας].

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

242. Διὰ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 9 νὰ σχημα-
τισθῇ πέντε εἰς ἑννέα σειρῶν καὶ ἑννέα στηλῶν καὶ τοιοῦτος ὥστε τὰ ἐν
ἐκάστη στηλῇ καὶ σειρᾷ ψηφία νὰ εἶναι διάφορα, τὸ δὲ ἄθροισμα
τῶν ψηφίων ἐκάστης στηλῆς καὶ ἐκάστης σειρᾶς νὰ εἶνε τὸ αὐτὸ.

Ἐστάλη παρὰ Δαμνηοῦ

243. Ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀπάντι τετραγώνῳ ψηφίων νὰ
ἐξαλειφθῶσι τινὰ, οὕτως ὥστε νὰ μόνον, ἀντιμετα-
τιθέμενα ἐν ἀνάγκῃ, νὰ δίδωσιν ἀριθμούς οἱ ὅποιοι
προστιθέμενοι καθέτως καὶ ὀριζοντίως νὰ δίδωσι
ἄθροισμα 82.

244. Ἀποθανῶν τις ἀφῆκεν εἰς τοὺς 3 υἱοὺς του
21 βυτία της αὐτῆς χωρητικότητος ἐκ τῶν ὅποιων 7 πλήρη οἴνου, 7

175	543
254	716

ἡμιπλήρη καὶ 7 κενά. Οὗτοι θέλουσι νὰ διανεμήσῃ ταῦτα μεταξύ τῶν
οὕτως ὥστε νὰ λάβῃ ἕκαστος τὸ αὐτὸ ποσὸν οἴνου καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθ-
μὸν βυτίων ἀλλὰ δὲν ἔχουν μέτρον. Πῶς θὰ γίνῃ ἡ διανομή;

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΝ

245. Ἀπὸ νήματος μήκους 27 μέτρων κόπτομεν καθ' ἐκάστην τε-
μάχιον ἐνός μέτρον. Ἐπὶ πόσας ἡμέρας θυνάμεθα νὰ πράττωμεν τοῦτο;

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Ἐστάλησαν παρὰ Ἀρχιμήδους

246. Τὸ πρῶτόν μου εἶν' ὄνομα ἁγίας γυναικός
τὸ δευτέρον μ' ἐπιθυμῶ ἐν ἄλλο καθεστῶτι
τὸ σύνολον εἶν' ὄνομα γλυκῆ
χαρὰ σκορπίζει 'δὼ κ' ἐκεῖ.

247.

Εἶμαι γυνὴ ράην φορῶ
καὶ φίλους μόνον θεωρῶ
ὅσοι τὰ βράχια μου φοροῦν
καὶ μετ' ἐμοῦ φεῦ! προκίρου
οὐδεὶς μὲ θέλει οὔτε μὲ ζητεῖ
ἀλλ' ἀπειροὶ μάκοιοι μοῖρα αὐτοὶ!
Κλαίουσι φωνάζουν δυστυχῶν
ἀλλὰ τὸ πλεῖστον εὐθυμῶν
μόνον ἀρκεῖ νὰ μὴ πεινοῦν.

Ἐστάλησαν παρὰ Μελαίνης Ἑλπίδος

248. Χιλιετρόπητο λατῖν

καὶ σταλά νερὸ δὲν χύνει.—Τί εἶναι;

249. Χίλια μπαίνουσι, χίλιοι βγαίνουσι

χιλίοι ἀναιδοκατεβαίνουσι.—Τί εἶναι;

Ἐστάλησαν παρὰ Ἀπίετου Χρυσολίδου

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ 3δου ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

234. Ἄλαλος—λάλος, 235 τὸ γράμμα α, 236 Πετρα—χῆλι, 237
Γάτης—Ἄπης, 238 Γέρανος—Ἐρανός, 239 Στέφανος—φανός, 240 α'
ἢ Κίνα, β' ἢ Λίμα, γ' ἢ Νεκρὰ θάλασσα, δ' ὁ Αἰνός, 241 Ἄπιστος
—α, π, ἰσός.

ΣΤΗΛΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ε. Μ. Κλήμα. Τὴν σειρὰν τῶν φυλλάδιων β' ἔτους ἀπὸ 25 ἐστει-
λαμεν ταχυδρομικῶς.

Τ. Ε. Μ. Χουδέτσι. Εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς. Τὰ φυλλάδια ἀπὸ 25
ἐστάλησαν ταχυδρομικῶς.

Ε. Γ. Π. Ἱεράπετρον. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φροντίδα πρὸς ἐγ-
γραφὴν νέων συνδρομητῶν. Τὰ φυλλάδια ἀπεστάλησαν πρὸς ὑμᾶς
ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Γράφατέ μοι εὐκρινῶς τὴν διεύθυνσίν του. Παπα-
δάκιδες ὑπάρχουν πολλοὶ. Εἰς τὸν ἐφετάζοντα τοὺς ἐγγραμμάτους
Κρητὰς θὰ εἶρη τοὺς πλείστους Παπαδάκιδες διότι μόνον οὗτοι εἶχον
ἄλλοτε τὰ μέσα καὶ τὸν ζῆλον ὡς υἱοὶ ἱερῶν νὰ μάθωσι γράμματα.

Ἐθνικὴν ψυχὴν. Ἀθήνας. Τὰ ἀποσταλέντα φυλλάδια ἐλήφθησαν.
Εὐχαριστοῦμεν.

Δ. Ν. Παλιούκαστρον. Ἡ συνδρομὴ τῶν ἀνδρῶν της Χωροφυλα-
κῆς, οἵτινες εἰρησετήθησαν νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, ἀρκεῖται παρὰ
τὰ εἰθιμῆνα ἀπὸ Μαΐου 1907 καὶ λήγει τὸν μῆνα τοῦτον, ἐκτός
ἂν τις ἤθελε ζητήσῃ ἐλόκληρον τὴν σειρὰν τοῦ α' ἔτους, ἀρχιμένην
ἀπὸ Νοεμβρίου 1906.—

Ε. Μ. Π. Κρυά. Τὰ ἀπὸ Μαρτίου ζητηθέντα φυλλάδια ἀπεστά-
λησαν.

Α. Χ. Ἡράκλειον. Τὸ ποίημα διὰ τὴν ὑπόθεσιν προκαλεῖ συγκα-
ρητήρια, εἶνε ὅμως κατὰ τὰλλα ἐλλιπὲς καὶ δὲν δημοσιεύεται.

Κ. Λ. Ἡράκλειον. Ἡ πραγματεία τοῦ φίλου ἡμῶν ἐλλείψει χώ-
ρου εἰς τὸ προσεχές. Εὐχαριστοῦμεν ἀπείρως.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐξεδόθη ὁ 2ος ἀριθμὸς τοῦ ἐν Ζακύνθῳ ἐκδομένου Περιοδικοῦ
ἢ «Ἐθνικὴ Ἀνθολογία» ὑπὸ τὴν δεξιάν διεύθυνσιν τοῦ κ. Δ. Ἀδοῦρη,
περιέχων ποικίλην ποιητικὴν ὕλην.

—Ὁ γνωστὸς συνάδελφος καὶ ἀγαπητὸς Διευθυντὴς της «Γεωργικῆς
Ἀνθοδέμης» κ. Γ. Ἐλευθεριάδης ἀναγγέλλει τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ
ἐγκρίτου τούτου περιοδικοῦ ἐπὶ νέων ὅλων βάσεων ὡς ἔξης: Θὰ ἐκδι-
δῆται τακτικῶς κατὰ δεκαπενθήμερον εἰς δύο τεύχη ἐκάστοτε ἐξ ἑκτῶ
σελίδων, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐν θὰ περιέχῃ ζητήματα καθαρῶς γεωργικὰ
καὶ γεωργοδομηχανικὰ, τὸ δὲ ἕτερον ζητήματα ποικίλης ὕλης, ἦτοι
διηγῆματα, ποιήματα, χρονολογήματα, πνευματικὰς ἀσκήσεις κλπ.
Συνιστοῦμεν τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ ὡς χρησιμωτάτου τοῖς πᾶσι καὶ
ἰδίᾳ τοῖς γεωργοκτηματίαις.